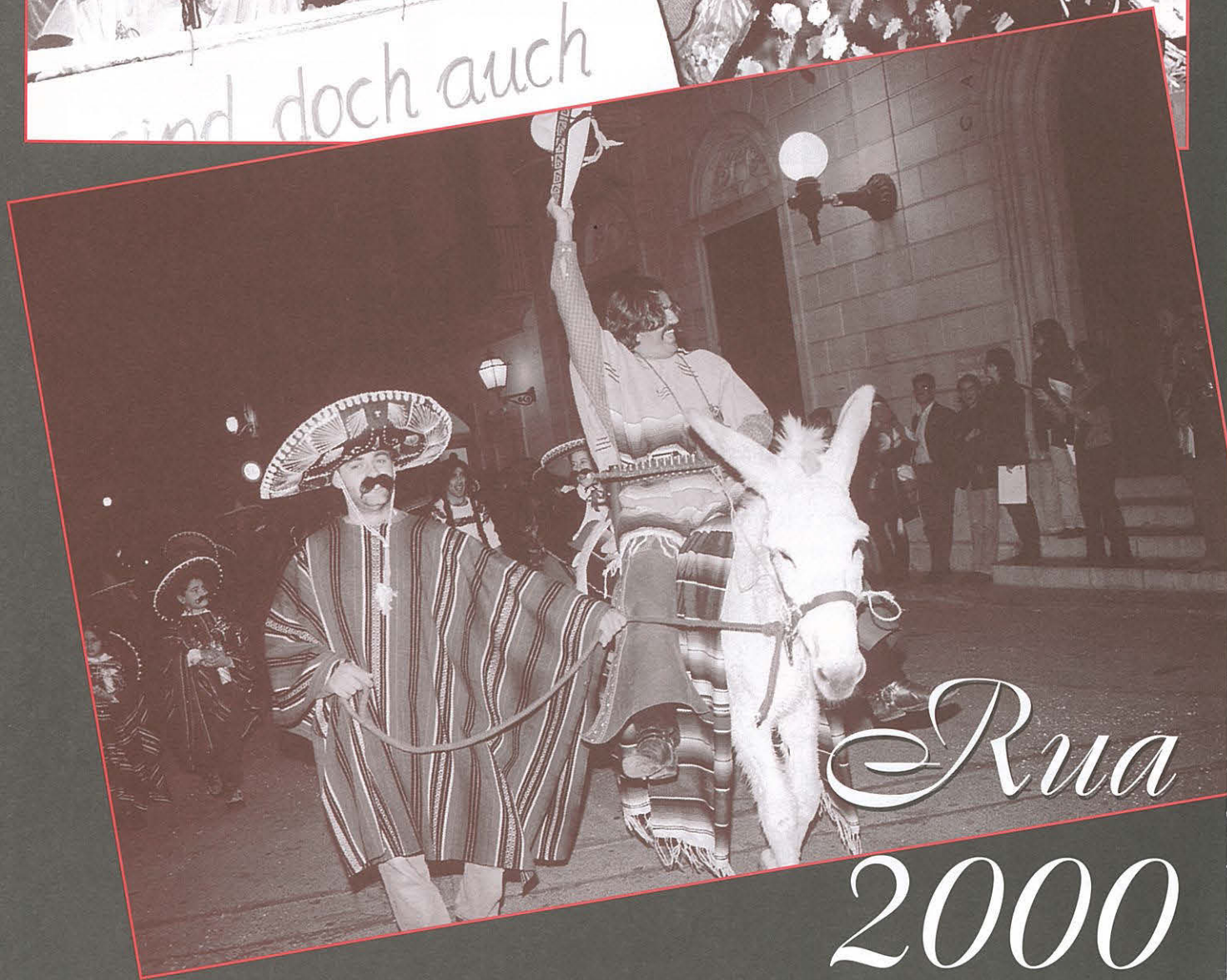

MARÇ 2000 - ANY XIX - PREU 300 PTS - NÚM 75

Llum d'Oli

P O R R E R E S

Activitats de l'Agrupació..... 4

Notes Històriques 15

Opinió 23

Informació Local 5

Cultura Popular 19

Esport..... 29

Còmic..... 11

Entrevista..... 20

Programa Jornades Teatral. 31

Llum d'Oli

Març 2000 - Nº 75
Dipòsit Legal PM 76/1979

Edita:

Agrupació Cultural de Porreres
Carrer Almoína, 67-1r.
Tel/Fax 971 64 71 86

Coordina:

Joana Mora i Cerdà

Consell de Redacció:

Gaspar Barceló i Barceló
Margalida Barceló i Taberner
Antoni Gornals i Mesquida
Joana Maria Julià i Mora
Vicenç Mari i Sastre
Catalina Oliver i Riera

Col·laboradors/es:

Aires de Monsi-sion
Julià Barceló i Aulí
Maria Barceló i Crespi
Bernat Bauçà i Garau
Joan Cabot
Miquel Company Florit
Grup Foganya
Joan Miquel Font
Tomeu Garí
Quim Gibert
Joan Sorell Adrover
Joan Verger i Garau
Margalida Vidal

Portada

"Sa Rúa 2000"
Foto VIDAL

Fotografies

Foto Vidal
Joana Mre Julià
Vicenç Mari

Imprimeix

Gràfiques LLOPIS, S.A.
Tel. 971 58 04 89
e-mail: grafilopis@teleline.es

*Els articles publicats reflecteixen
únicament l'opinió dels seus autors*

EL DIFÍCIL OBJECTIU DE LA PREMSA FORANA

Més enllà dels efectes que se'n podien derivar del nou mil·lenni, la nostra premsa forana segueix en el mateix lloc que havia aconseguit en aquesta etapa final de segle. La consolidació de les publicacions de premsa forana a Mallorca és la millor notícia que hem rescatat: el nostre moviment, d'una complexa diversitat i riquesa cultural, s'ha consolidat com un sòlid graó del nostre país.

A pesar de les dificultats que segueixen afectant a les nostres publicacions, i que recordaven a la passada editorial, en aquest principi d'any 46 revistes van temperant el temporal que adesiara afecta el nostre entorn. Més enllà d'un semiprofessionalisme amateur, s'amaga un voluntarisme altruista que, lluny de les noves tendències que aterren en aquesta illa, ajuda a forjar noves estructures d'influència en els àmbits locals.

És, en aquesta línia, de la convergència d'un voluntarisme necessari i d'un semiprofessionalisme amateur que, entorn de les nostres publicacions s'han de fomentar iniciatives que garanteixin el nostre futur. A més, d'una bona dosi de voluntarisme, les revistes de premsa forana han de pensar en allò que permeti la supervivència de les mateixes davant fets conjunturals, com poden ser els efectes que es poden generar de les relacions polítiques i de les oportunes ajudes institucionals. Hem d'anar pens, totes i cada una de les nostres revistes cap a la captació de publicitat local i comarcal, com també a la captació d'ingressos com la creació de promocions de campanyes que surtin de l'abast cultural i local.

A pesar de que el plantejament sigui ambiciós, ja no podem ni volem fer la competència als grans diaris d'abast insular, hem d'anar a oferir algun producte que ultrapassi la barrera municipal per incidir dins el marc insular. La idea és ambiciosa, però ja ha estat tractada en altres ocasions. És per això que, des de la meua perspectiva, mos hauríem d'esforçar en el fet que es fomentessin iniciatives que, possiblement, sinó ho feim nosaltres hi haurà d'altres que s'avançaran. Com veis, també intent rescatar una idea que afecta al nostre moviment: és el sentit associatiu que altre temps va tenir. L'individualisme afectarà a aquelles publicacions que, sense un entorn associatiu fort, no podran competir en els àmbits locals, on a més dels periòdics locals hem de competir amb publicacions d'influència germana que, ofereixen productes de gran qualitat, la qual cosa fa que també hàgim d'estar en el front de la defensa de la nostra llengua davant de l'espanyol i, ara de l'alemany. Com veis, els entrebancs que afecten el nostre moviment són molts i, per a més inri, tenen un mal vell.

Miquel Company Florit

President de l'Associació de Premsa Forana de Mallorca

ACTIVITATS DE L'AGRUPACIÓ

GENER

Tal com manen els estatuts la nostra entitat va celebrar l'Assemblea General de socis i sòcies el dia 29 de gener.

FEBRER

*El passat dia **12 de febrer** començà el VIII CICLE DE LLIÇONS. Encetà el cicle Maria Barceló i Crespi amb una lliçió sobre *Porres*. *Setè Centenari de les "Ordinacions" de Jaume II (1300)*.

Amb aquest acte l'Agrupació Cultural ha volgut participar en el conjunt d'activitats que durant l'any 2000 tendran lloc per recordar que fa 700 anys Porres va assolir la categoria de vila.

*Diumenge **dia 20**, com a segona lliçió del cicle, va tenir lloc una visita comentada i guiada per Josep Terrassa Flaquer al castell de Capdepera. El nostre amic gabellí explicà amb entusiasme

detalls urbans i de la fortificació, anècdotes, fets històrics... Aquest castell fou construït en temps de Jaume II i per tant era una visita que també està emmarcada dins les activitats del 700 aniversari.

***Dia 26** l'espectacle musico-poètic "La poesia de Capaltard" fou tot un èxit. La lectura poètica va ser a càrrec de Miquel A. Lladó, Jaume Caldentey, Jaume Mesquida, Carles Rebassa i Vicenç Calonge. La selecció musical i la interpretació va anar a càrrec de Maria Vermella i Arnau Estrades. Aquesta actuació va ser la primera que va realitzar aquest col·lectiu de poetes que aniran presentant el seu espectacle a altres pobles de Mallorca. A tots ells la nostra més sincera enhorabona!

tera Aplecs d'usos de cuina al Pla de Mallorca.

Lloc: Menjador del CP Escola Nova.

Dia 26: Excursió. El camí de l'Arxiduc

PROPERES ACTIVITATS

ABRIL

Dia 9: Visita al Castell de Bellver i a l'Església de Santa Eulàlia.

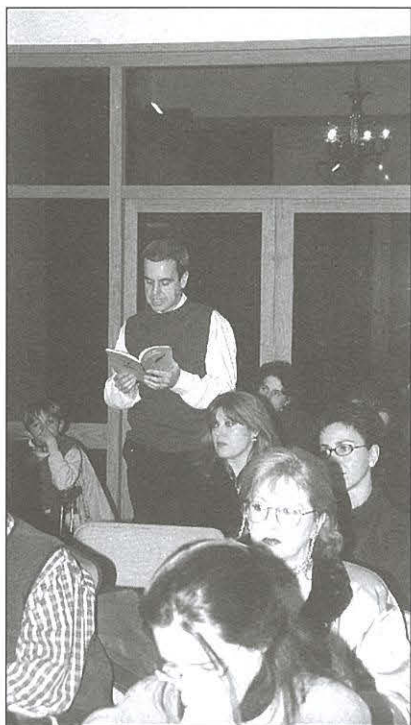
Dia 30: Festa de Montis-ion. Venda de llibres a la Clastra. Diada del llibre.

MAIG

Dia 02: Recorregut amb sitra pel llevant del terme.

Dia 13: VIII Cicle de Lliçons. Xisco Melià Barceló i Marta Nicolau Sastre. Tema sense concretar.

Dia 27: VIII Cicle de Lliçons. Passada de diapositives comentades sobre *L'Antàrtida* a càrrec de l'aventurer Jopela.

MARÇ

Dins el VIII Cicle de Lliçons:

Dia 17: "*Els noms dels estels a Mallorca*" a càrrec de Francesc Canuto. Al Local Social. A les 20'30 hores.

Dia 24: **Sopar de Quaresma.** Presentació del llibre de Biel Fron-

GRAN ÈXIT DE LA CALÇOTADA 2000

Un any més les entitats del poble es reuniten per preparar la ja tradicional CALÇOTADA POPULAR.

Enguany es varen torrar uns 7.000 calçots que juntament amb la salsa romesco, les botifarres, el pa i el vi delectaren als quasi 500 assistents a la festa.

Hi va haver animació musical a càrrec dels xeremiers, el grup porrerenc PLA FORANA i ARPELLOTS HAVANERES BAND.

Des d'aquestes planes volem donar l'enhorabona a totes les entitats que fan possible aquesta festa: Agrupació Cultural - APIMA Escola Nova - APA Verge de Montis-ion - Grup Foganya - Grup d'esplai - Coral de Porreres - S'Estol Porrerenc - Club de Bàsquet - Porreres Ràdio - Penya Barcelonista de Porreres.

La Fonda Cafè

PORRERES - tlf. 971 64 73 16

SABEU QUE...

...a Son Mercadal hi va anar a sopar una de les actrius que treballen a les ordres del cineasta espanyol Pedro Almodóvar? Es tracta d' Antonia Sanjuan, actriu principal de la pel·lícula nomenada pels Oscars Todo sobre mi Madre.

...és ben hora que el carrer d'en Cerdà travessi a la ronda ?

...les obres de restauració del Pou des Riquers fa mesos que estan començades però, ara, ben aturades ?

...la festa del Dia de les Illes Balears enguany ha costat 240 milions manco que quan era organitzada pel PP ?

...fa uns mesos una dona de Porreres va caure a casa seva i va haver d'estar més d'una hora en terra esperant l'ambulància que arribàs ? Fins quan aquesta situació ?

...continuen els fets vandàlics a Porreres a partir de la mitja nit a les foranies del poble i concretament entre Ses Forques i el Supermercat ? No estaria malament que els municipals de torn o la Guàrdia Civil fessin alguna passada els vespres.

...passa a passa hem arribat al número 75 de LLUM d'OLI ?

...continua la contaminació acústica pels carrers de la Vila ?

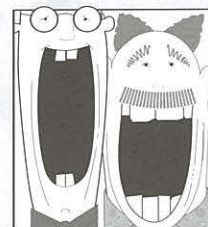
...continua essent impossible anar a peu amb normalitat i tranquil·litat pel poble? I si vos trobau que heu d'empenyer un cotxet d'infant no en parlem! Entre cotxes en marxa, dobles direccions, manca de voreres o cotxes aparcats damunt la vorera i en ziga-zaga, ja en poden fer de campanyes!

...n'hi va haver de besades i abraçades per plaça la nit del 12 M! Una més de part nostra. Que en tendrem per molts d'anys?

...el president del PP Balear, Jaume Matas, tot cofoi -ja li tocava- va començar el seu discurs en castellà, quan celebraven la victòria a la seu del seu partit a Palma? Es deu entrenar per estar més a prop de n'Aznar!

...si arriba a ploure amb ganes l'aigua dels carrers entraria dins les cases ? Els engolidors dels carrers continuen tapats de porqueria.

... PP,PP, PP,PP, PP...?

VII JORNADES TEATRALS JAUME ROSSELÓ I VERGER

Una vegada més el Grup Foganya us convidam a gaudir d'aquestes jornades teatrals amb un cartell que consideram molt interessant.

Les encetàrem dissabte dia 25 de març a les 21'30 hores a l'Auditori Municipal. El grup DAIXO-DAIXO TEATRE de Santa Catalina (Palma) ens oferí l'obra *S'herència d'en Toni es fabioler* de Joan Antoni Torrandell. La dirigí Delfina Llabrés amb un repartiment de nou actors i actrius.

Dissabte dia 1 d'abril, al mateix lloc i a la mateixa hora, rebrem la visita de dues amigues que segur que tots recordam. El grup artanenc DESAS3 TEATRE representarà *Entre amigues* de Miquel Mestre, que ell mateix dirigeix. Aquesta obra ve a ser la continuació de *Les flors músties*, que poguérem veure a les jornades teatrals de fa un parell d'anys.

El proper dissabte dia 8 d'abril podrem gaudir del grup andritxol VORAMAR TEATRE que ens oferirà l'obra *No et vesteixis per sopar* (Don't

Entre amigues de DESAS3

dress for dinner) de Marc Camoletti adaptada per Ricard Reguant. Amb un repartiment de sis actors i actrius, ens ofereixen un vodevil actual, amb molt

de ritme i molt divertit, que dirigeix Joan Porcel.

I per tancar les jornades, com cada any, els dies 29 i 30 d'abril (dissabte i diumenge) el GRUP FOGANYA us oferirem l'obra *El General* del prestigiós escriptor andritxol Baltasar Porcel, més conegut per les seves novel·les. Es una obra curta, però divertida que estam segurs que us agradarà.

Animau-vos i veniu a gaudir del teatre!

PLUVIOMETRIA

Julia Barceló Auli

GENER

Dia 09.....	7'1 litres/m2
Dia 10.....	7'4
Dia 11.....	8'9
Dia 12.....	0'3
Dia 14.....	8'2
Dia 15.....	0'7
Dia 24.....	5'0
Dia 25.....	5'9

Total 29'9 litres m2

FEBRER

Dia 12.....	3'7 litres/m2
-------------	---------------

Total 3'7 litres/m2

BAR CA SA VIUDA

**Especialitats:
"Callos", frit i llengua**

C/ d'en Veiet, 1 - Tel. 971 64 70 57 - PORRERES

CONCURS LOGOTIP 25 ANIVERSARI DE L'AGRUPACIÓ FOLKLÒRICA AIRES DE MONTISION

AIRES DE MONTISION, 25 ANYS D'INQUIETUD

Aires de Montision va començar a existir el dia de la festa de Montision de l'any 1975.

Començava així una tasca que sempre ha estat marcada per intentar mantenir i recuperar la "cultura popular" amb un esperit dinàmic i de recerca constant de les nostres arrels.

Si una paraula ha de definir aquests anys hauria d'ésser "recuperació": de vestimenta antiga, d'antics balls, de incorporació de música pròpia ... i de no intentar convertir una cosa tan important com és la cultura popular en un espectacle.

Per això hem intentat acostar-mos

"a tots aquells que els agrada ballar i fan del ball de bot una festa i no un espectacle.

Música Nostra"

Ara estem a punt de celebrar els 25 anys i per això convocam aquest concurs: per a trobar el logotip que serveixi de referència al llarg d'aquest any per a tots els actes i activitats prevists amb motiu de la ccelebració d'aquests anys de feina.

Confiam en la vostra creativitat i vos animam a participar-hi.

No vos ho penseu més i endavant !!

Francisca Lliteres
Presidenta

CONCURS LOGOTIP

25

ANIVERSARI

CONCURS 25 ANIVERSARI

DE L'AGRUPACIÓ FOLKLÒRICA AIRES DE MONTISION

BASES

1. La participació al concurs "LOGOTIP 25 ANIVERSARI DE L'AGRUPACIÓ FOLKLÒRICA AIRES DE MONTISION", serà totalment lliure per a tots els participants de Porreres o que puguin demostrar la seva relació directa i activa amb Porreres.
2. Cada participant podrà presentar varies propostes originals i inèdites, tenint en compte que l'esmentat logotip, s'ha d'adaptar a cartells, sobres, folis, fullletons de ma, punts de llibre i/o camisetes.
3. La tècnica serà lliure, i el logotip haurà d'especificar en lletres el tema "Aires de Montision, 25 anys".
4. Cada proposta ha d'anar dins un sobre mida DIN A4, dirigida a: Biblioteca de Porreres - Plaça de la vila, 17 o també la podeu entregar al: C/ Sala, 21 A l'anvers s'ha d'incloure el nom i llinatges, adreça i telèfon de l'autor.
5. El tema del logotip fa referència al 25è. aniversari de la fundació de l'agrupació, amb tot el que suposa i determina el tema.
6. Les propostes es presentaran abans del 15 d'abril del 2000 a l'esmentada adreça. El jurat donarà a conèixer el logotip guanyador el dia 29 d'abril a les 19:30 hores a Montision
7. El jurat estarà format per representants de l'Agrupació i de l'Ajuntament de Porreres, així com per professionals del món artístic.
8. L'agrupació Folklòrica Aires de Montision es reservarà el dret de propietat de la proposta guanyadora.
9. Les propostes finalistes s'exposaran a l'exposició que s'organitzarà els dies 29 i 30 d'abril a la festa de Montision. Una vegada exposades es retornaran als respectius autors.
10. El jurat pot declarar desert el concurs.
11. S'estableix un únic premi guanyador: un cap de setmana a Barcelona per a dues persones.
12. La participació en aquest concurs obliga a que s'acceptin aquestes bases.

Tel. 971 16 83 10

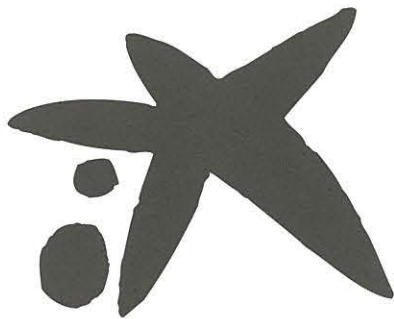
Avgda. Bisbe Campins, 13

PORRERES

Germans Leiva

Pare Bartomeu Pou, 2
07003 PALMA DE MALLORCA
Tel. 971 75 10 28 - Fax: 971 75 05 67

"laCaixa"

C/ Hospital, 5 - PORRERES

SUPERMERCAT
CAN MURTO

*Carnisseria, xarcuteria, peix congelat,
merceria, perfumeria*

AMB SERVEI A DOMICILI

C/ Sa Galla, 94 - Tel. 971 64 70 53 - PORRERES

E C O N O M I S T E S

Assessoria Fiscal - Comptabilitats - Assegurances

C/. Nuño Sanç núm. 11 - 1er A · Tel. i Fax 971 16 81 56 · PORRERES

SETMANA CULTURAL A L'ESCOLA NOVA

Joan Miquel Font - Cap d'estudis

El passats dies 24, 25, 28 i 29 de febrer es va dur a terme la **Setmana Cultural 700 Anys de Vila de Porreres**. A partir d'aquest esdeveniment que celebrem aquest any vàrem preparar una sèrie d'activitats amb una clara intenció.

L'objectiu que ens vàrem fixar fou commemorar aquests 700 Anys de Vila fent un poc de memòria. És positiu que tothom i sobretot els més joves se n'adonin de l'evolució que la societat ha experimentat, principalment aquest segle. Diuen que per afrontar amb garanties el futur, s'ha de viure el present i recordar el passat (no massa, però)...

I això férem: van muntar una exposició d'objectes, eines, fotografies...d'un temps ("Recordances...") que gràcies a les aportacions dels alumnes, famílies i altres persones es va poder dur a terme d'una manera satisfactòria.

Els nins varen poder gaudir de l'entorn mitjançant una sèrie de sortides, que varen ser aprofitades per visitar una sèrie de llocs que formen part d'un

tarannà d'un poble: molins, pous públics, possessions, creus de terme, l'Arxiu, l'Ajuntament, el Museu...

Així mateix, tampoc no ens oblidarem de les feines d'un temps i d'altres que són típica del nostre poble: la teulera, anàrem a fer pa, visitarem la fàbrica de galetes Rosselló, les sabates dels germans Salleres, les possessions de Son Jordi, Son Porquer i Bellviure...

Pel darrer dia vam muntar una exposició en gran part dels material elaborat

durant la Setmana Cultural, i ens poguérem entretenir amb jocs que més d'un qualificaria de clàssics: baldufes, quatre cantons, banya, tir de fona, cèrcol, corda, rul·les, comprau peix, bolles... i com a cloenda torrada familiar al pati de l'escola.

Volem aprofitar aquestes línies per agrair a l'APIMA, a l'Ajuntament, particulars i atots els que ens poguem deixar...per la seva col·laboració que ha fet possible aquesta Setmana Cultural 1999-2000.

Foto VIDAL

Porreres

FOTOGRAFIES D'ESTUDI
REPORTATGES DE NOCES, BATEJOS, COMUNIONS
AMPLIACIONS I REPRODUCCIONS

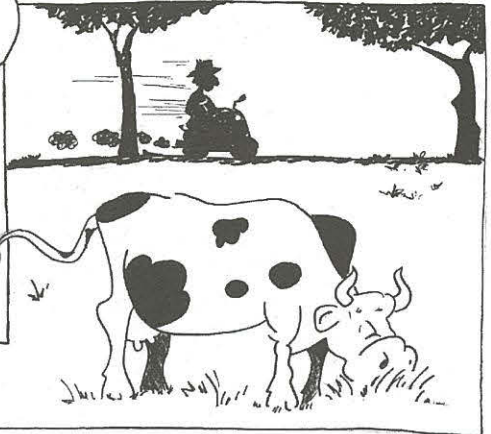
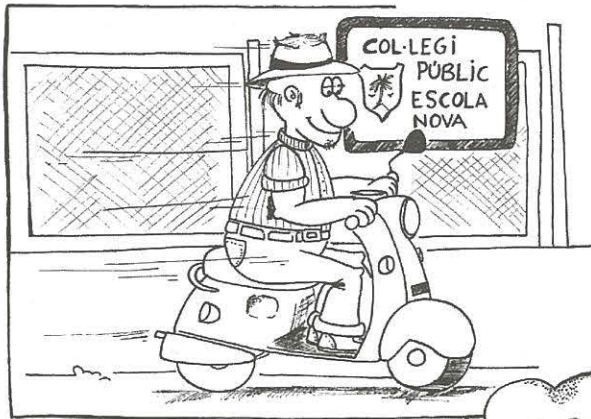
IIG FUSTERIA

LLITERAS GARI

Portes i Cuines fetes a mida

C/. Major, núm 61 - 07260 PORRERES (Mallorca)
Taller: Ctra. Porreres - Montuiri, Parcela 250
Telef. i Fax 971 16 84 66

Can Miraprim i el 700 aniversari.

QUÈ SÓN, ETS ANYS QUE FALTEN PERQUÈ SE CONSTRUEIXI ES PAVELLÓ COBERT I S'INSTITUT O SÓN ETS ANYS QUE FA QUE HO DEMANEN?

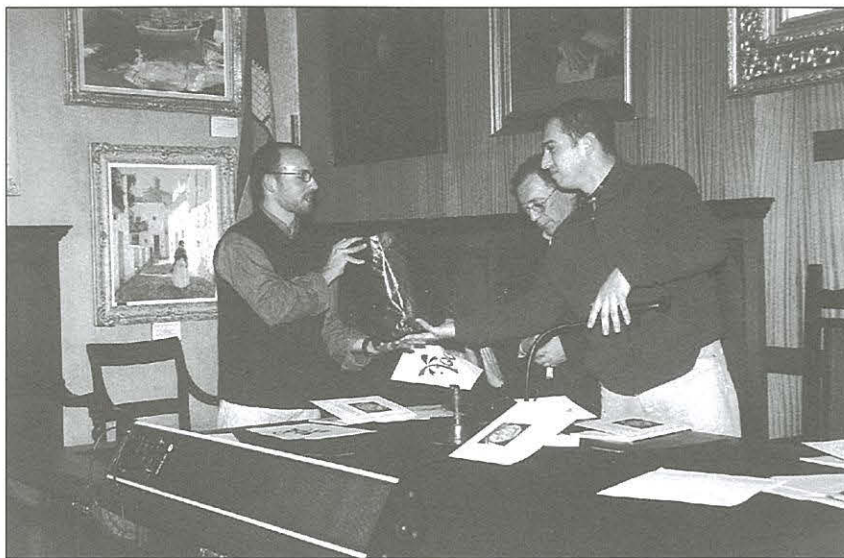

Wb

PRESENTACIÓ D'UN NOU LLIBRE SOBRE PORRERES

El dissabte dia 5 de febrer va tenir lloc a la Sala, l'acte de presentació del llibre *La Vila de Porreres*. 700 anys d'història, editat per l'Ajuntament.

Va intervenir Maria Barceló Crespi que glossà sobre l'autor i l'obra. El felanità Ramon Rosselló Vaquer no era la primera vegada que estudiava el passat del nostre poble i en aquesta ocasió ha

aportat molts documents, majoritàriament de caràcter judicial, que per casualitat es localitzaren a l'Arxiu Municipal de Manacor i que abarquen una cronologia que va des del segle XVI al XIX. D'aquesta manera s'ha pogut saber quins eren els fondos documentals existents en el moment de la cremadissa de 1868.

Ramon Rosselló és un bon coneixedor dels arxius mallorquins i de fora i li hem d'agrair l'interès que ha demostrat tenir per la història de Mallorca en

general i la de Porreres en particular.

També digué unes paraules l'autor explicant alguns detalls del contingut de l'obra. Així mateix l'estudiós felanità Francesc Riera Montserrat féu unes referències a la problemàtica xueta, atès que en el llibre aquesta problemàtica hi és present.

Alhora s'aprofità l'acte per presentar el logotip del 700 Aniversari de la Vila de Porreres dissenyat per Miquel Morlà Vicens.

PAPERERIA ALMOINA

Llibreria - Fotocòpies - Objectes de regal

C/. Almoina, 10 • Tel. 971 16 80 19

ÈXIT A LA PRIMERA TASTA DE VINS LOCALS

El dissabte de Sant Antoni, organitzat per l'Ajuntament i la Confraria d'Amics del Vi de Porreres, es va realitzar la primera tasta de vins locals. La participació tant de públic com de veïns de Porreres que presentaren els seus vins va superar totes les previsions de l'organització, ja que els tastadors varen haver de provar fins a 21 vins.

El jurat estava format per l'enòleg de les bodegues Macià Batle de Santa Maria i de les bodegues Galmés i Ferrer de Petra, per una sèrie de confreres dels amics del vi i pel batle de Porreres, tots ells destacaren la bona qualitat dels vins presentats i animaren la gent a participar en properes edicions.

Pel fet de ser la primera experiència, l'organització no va separar els diferents tipus de vins (blans, claretes i negres) i es va fer una classificació global de tots. El guanyador va ser Joan Sorell Joan des *molí d'en Lluc* i en segon lloc quedaren la parella for-

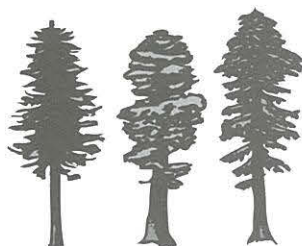

mada per Joan Mayol i Jaume Sampol. Sens dubte el més interessant de la vetlada varen ser els comentaris de l'enòleg, que analitzava les diferents característiques de cada un dels vins i alguns dels seus defectes en l'elaboració. El públic després també va poder demanar els possibles dubtes i va poder provar els vins que s'havien presentat.

SEMBRADA D'ARBRES AL PASSEIG DEL CEMENTIRI

Durant el mes de febrer es varen sembrar els arbres de la ronda que va de la vila cap al cementiri; l'Ajuntament va convidar els alumnes de les dues escoles a participar en aquesta activitat. Així es va

aconseguir la col·laboració, en diferents torns de feina, de tots ells. A la fotografia podem veure els nins del Col·legi Verge de Montis-sion en un dels torns de feina.

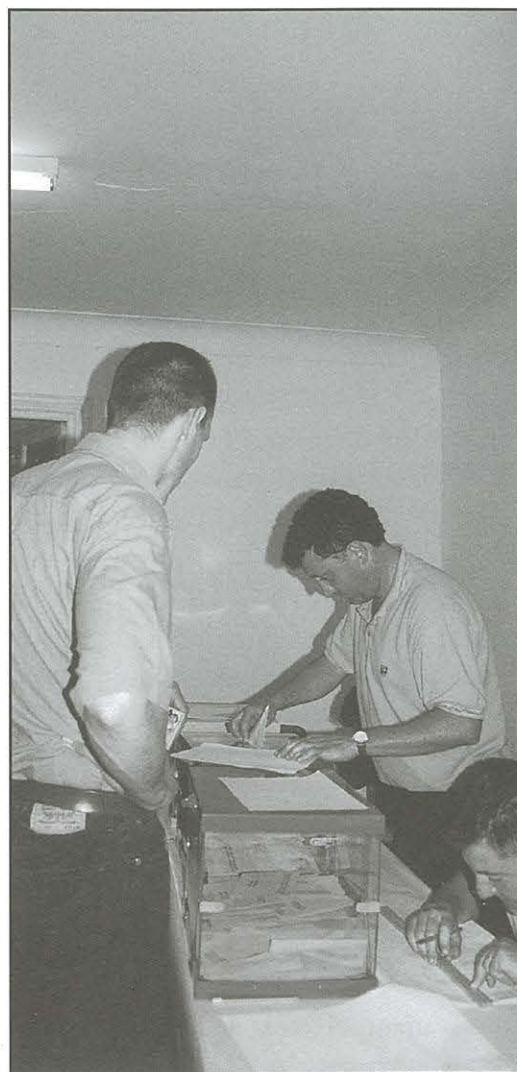
RESULTATS DE LES ELECCIONS GENERALS A PORRERES

CONGRÉS:

	PP	PSOE	UM	PSM	EU	VERDS	ERC	BLANC	NULS
2.000	▲ 1.496	▼ 400	▲ 244	▼ 238	▼ 38	▼ 28	9	27	10
1.996	1.424	672	174	320	90	33			

SENAT:

Diumenge, 12 de març de 2.000		
Eduardo Gamero Mir	1.426	PP
José M. Ruiz Rivero	1.395	
Ramón A. Socías Puig	404	PSOE
Ignacio Ribas Garau	328	EU
Catalina Bover Nicolau	255	PSM
Montserrat Santandreu Ginard	223	
Josep Melià Ques	255	UM
María J. Rodríguez Vázquez	233	
Joana C. Busquets Huguet	41	ELS VERDS
Miquel À Llauger Rosselló	20	
Josep Serra i Colomar	14	ERC
Maria G. Solana García	1	FEI *
M ^a del Pilar Díaz González	1	L.F. *
En Blanc	33	
Nuls	46	

FEI : Falange Española Independiente-Falange 2.000 (*)
 L.F. : La Falange. (*)

UN TOPÒNIM DESAPAREGUT

Maria Barceló Crespi

Els noms de lloc, a vegades, canvien i són substituïts per altres. El puig d'en Famella sembla que no sempre s'ha designat així sinó que era conegut pel puig d'Algaida o de n'Algaida.

Un document datat el dissabte 20 de novembre de 1484 fa referència a un tal Bartomeu Verd qui establia en emfiteusi a Joan Xamena la seva possessió anomenada La Mesquida. Dita possessió limitava amb el rafal dels

Moreis, el camí que anava de Porreres a Lluçmajor, l'alqueria de Ponç de Vic, la possessió del Cloquer de Jordi Garcia (Son Cota), una sort de terra de Miquel Agost anomenada la sort Salada, la Fontassa del prevere Rafel Marimon, la Comuna i *cum podio nuncupato den Algyda*.¹

Poc després el 20 de novembre de 1490 un altre document especifica que Joan Xamena canviava amb Antoni Ferran la seva alqueria, sota alou

del bisbe i indicava els mateixos confrontants entre els que figurava el puig anomenat d'Algaida.²

No hi ha dubte que pels confrontants que s'esmentaven el puig d'Algaida o de n'Algaida ha de correspondre a l'actual puig d'en Famella.

¹ ARM, Prot. P-162, 116.

² ARM, ECR 69,193-195..

EL GRAU QUE VA FUGIR A AMÈRICA

Quim Gibert

En Maties Grau és un descendent de mallorquins amb residència a Nova Orleans, en el golf de Mèxic. El seu avi, de nom també Maties, va haver de fugir cames ajudeu-me de l'illa, perquè els seus pares havien determinat que ell era el germà triat per esdevenir monjo. En Maties Grau, com molta gent del segle XIX, s'embarcà sense que ningú de la seva família se n'assabentés vers un destí americà incert. L'home va fer mans i mànigues fins aconseguir establir-se a la Louisiana de l'època.

La tardor de 1993 vaig recórrer part dels Estats Units. Al llarg d'una setmana de voltar per Nova Orleans, m'oferiren en tant que ensenyant la possibilitat de visitar el centre esco-

lar dels jesuïtes de la ciutat. Fou allí on vaig conèixer el nét del mallorquí aventurer que no ha perdut el nom de Maties del seu avi. Aquest Maties de tercera generació americana només parla anglès però de seguida va lligar caps en saber que jo era català. I em va atabalar fins aconseguir que li fes alguna gestió per localitzar els seus avantpassats illencs. L'avi Maties mai més no es va voler relacionar amb uns pares que per pèls no el tanquen en un monestir.

Ofereixo molt poques dades i, des de llavors, ha plogut molt. Penso, però, que val la pena fer una crida a tothom que es digui Grau i que li pugui fer gràcia investigar les seves arrels en cas d'algun indici familiar lligat a en Maties Grau. L'adreça d'en

Maties Grau és: 6418 Carlson Dr. N New Orleans, LA 70122 (USA) i els telèfons: 504-4833866 i 504-4866631 amb els prefixos internacionals i americans per endavant. La meua adreça és: Bústia postal 350 de Girona 17080.

EL PORVENIR: UNA SOCIETAT DE SOCORS MUTUS PORRERENCA

Bartomeu Garí

A la memòria de madó Francina "Nobre", vídua de Bartomeu Vaquer "Picarola", secretari de "El Porvenir", que ens deixà el mes de gener als 96 anys d'edat. Gràcies per les seves informacions orals tan importants i de tan gran utilitat.

Els primers anys del segle XX es caracteritzaren per la vigència del sistema d'alternància dels dos partits de torn: el liberal i el conservador. Antoni Maura fou la figura política més important de l'illa en funció dels elevats càrrecs que ocupà a Madrid. El 1914, Maura formà un nou partit, el partit maurista. Aleshores a Mallorca hi havia tres partits durant la Restauració, i cada un disposà de la seva xarxa caciquil que s'estenia, sobretot, a la part forana.

Amb el pas de l'Antic Règim als sistemes liberals, l'església va perdre l'exclusiva en el camp de la beneficència, l'ensenyament, l'assistència mèdica ... malgrat que el bisbat de Pere Joan Campins (1898-1915) constituí una mena d'edat d'or de l'església mallorquina. La seva figura impulsà la litúr-

gia, el catecisme i la restauració de la mallorquinitat (la Seu, Lluc, el lul·lisme).

Les entitats de socors mutus, com a tal, sorgiren a la meitat del segle XIX, de les confraries, gremendats i gremis amb la finalitat de posar remei a les situacions més desateses al món obrer, ja que la situació del jornalier era molt precària. Les condicions laborals dels treballadors era molt dura i els jornals molt baixos. Durant el primer terç del segle XX, es varen crear algunes associacions obreres, moltes de les quals eren de caràcter gremial; aquestes arrelaren sobretot a les zones on hi havia indústria, com alguns barris de Palma (Es Molinar, Hostalets, Santa Catalina) i alguns pobles com Alaró, Artà, Esporles, Felanitx, Manacor... però, al nostre poble, els precedents de l'associacionisme obrer el trobam lligat a les societats de socors mutus.

Les societats de socors mutus eren agrupacions en les quals cada soci pagava una quota que li donava dret a rebre unes prestacions en cas de neces-

sitat, normalment per malaltia de l'associat. La majoria d'aquestes societats tenien com a finalitat *"unirse y protegerse mutuamente los asociados en las enfermedades por medio de servicios personales y pecuniarios"*. Des de mitjan segle XIX fins a la creació de la seguretat social varen esser l'únic mitjà existent d'assistència mèdica i contribuïren a millorar la sort de l'obrer.

El 14 de novembre de 1910 neix a la Vila, la societat de socors mutus "El Porvenir", i el 28 del mateix mes foren aprovats els seus estatuts pel governador Lacerna. Aquesta entitat apareix amb la intenció de constituir *"el más firme pedestal del espíritu sociable de los porrerenses"*. Foren 18 els seus primers associats. La primera junta directiva estava composta per les següents persones:

President: Pere Mora Gomila
Vicepresident: Damià Moll Fiol
Tresorer: Rafel Segura Aguiló
Secretari: Bartomeu Segura Miró
Vicesecretari: Mateu Veny Mora
Vocals: Pere Vaquer Carbonell, Miquel

BAR
Ca'n guillem
Tel. 971 64 74 95 **PORRERES**

BAR - RESTAURANT

N'Hereveta

MENJAR A LA CARTA

de 13.00 h. a 15.30 h. i de 20.00 h. a 23.30 h.

ENTREPANS / PA AMB OLI / HAMBURGUESSES
GELATS / BATUTS / SUC DE TARONJA NATURAL

Camí de Marina, s/n - 07260 Porreres - Tel. 971 168 464

Veny Bover, Macià Ximelis Julià i Llorenç Figuera Nicolau.

Cal destacar que en pocs anys es convertia en una agrupació de gran implantació i importància, molt arrelada dins el poble. Als anys 30 ja tenia més de 600 socis. El desembre de 1935 complí 25 anys de la seva existència i, per aquest motiu, es dugueren a terme nombroses celebracions. El quinzenari local "La Voz de Porreras" i alguns diaris de l'illa, com "La Almudaina" i "El Dia", es feren ressò de l'aconteixement. Els principals actes que es realitzaren foren:

-Il·luminació del rètol de la societat a la façana del local social que es trobava a la Plaça Major.

-Missa per als associats i difunts de "El Porvenir" celebrada per l'economista, Lluís Crespí.

-Dinar de germanor al Santuari de Monti-sion

-Conferència al "Cine Moderno", on intervingueren: Climent Garau "Marió" (President de la societat), Pere Vidal (Delegat de la societat palmesana "La Equitativa"), Pere Mora (Expresident i Fundador de la societat "El Porvenir") i Bartomeu Vaquer "Picarola" (Secretari de la societat). Tot ells destacaren la importància de la societat per la Vila.

"El Porvenir" fou una societat dirigida per treballadors i destinada a ells. Les pensions a la família en cas de la mort de l'associat, l'ajuda en cas d'alguna epidèmia que afectàs al poble, com en el cas de l'epidèmia de grip del març de 1933 (80 malats reberen el subsidi de la societat), ajut econòmic a l'associat i a la seva família en cas d'atur..., foren algunes de les actuacions de la societat "El Porvenir".

Malgrat tot això, cap als anys setanta,

*Junta directiva de la societat "El Porvenir"
Celebració del seu 25è aniversari. Monti-sion, 1 de desembre de 1935.*

D'esquerra a dreta.

Drets: Miquel Obrador Verdera, Andreu Amengual, Miquel Ferrà Carraixet i Josep Vaquer.
Asseguts: Joan Janer Xim, Bartomeu Vaquer Picarola (Secretari), Climent Garau Marió (President), Josep Miró Sabater Pixa i Gabriel Mesquida.

l'entitat va desaparèixer. Els darrers anys de la seva existència va perdre el seu sentit de beneficència i assistència, i les actuacions es limitaren a alguna excursió anual pels associats i la hisada del seu estandard en el cas de la mort d'un soci.

Per finalitzar he de dir que l'article sols pretén donar una petita aproximació d'aquesta significativa societat, una altra mostra de l'esperit associatiu de Porreres. Possiblement sigui necessari aprofundir més per poder donar una visió completa i, per tant, seria necessària la recuperació dels llibres d'actes de la societat, ja que sols existeix alguna documentació a l'Arxiu del Regne de Mallorca. La recuperació de tot tipus de document, petit arxiu, fotografies..., que no formin part de l'Arxiu Municipal són d'un gran valor per la

configuració de l'estudi històric de la nostra vila.

ASSESSORIA LABORAL
I SEGURETAT SOCIAL

**JAUME
VIDAL
BAUÇA**

GRADUAT SOCIAL, COL. Núm. 298

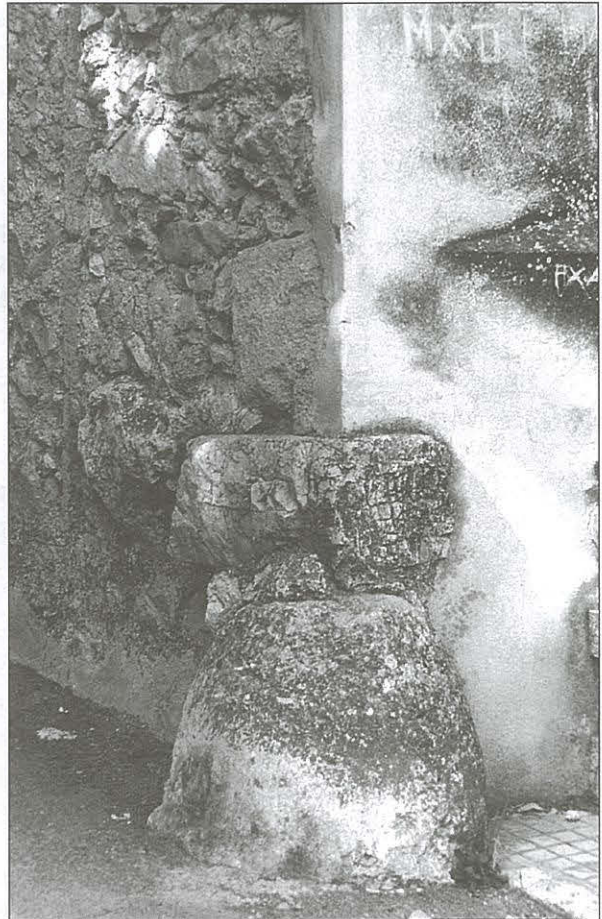
Assessorament a l'empresari,
treballador i pensionista

Avgda. Bisbe Campins, 3
Tel. 971 16 80 38
(horabaixes) - PORRERES

Petits detalls urbans

Encastat dins la paret prop d'una de les portes del portal lateral de l'església que hom anomena dels homes, devora la pica de l'aigua beneïda, hi ha un escut (Segle XVII) del cavaller Berenguer Doms i Santjoan amb les armes dels llinatges Doms, Santjoan, Sanglada i Miralles. Es tractava del propietari de Son Oms, que fou un dels benefactors de l'església parroquial en els inicis de la seva construcció.

L'escopidor consisteix en una pedra per guardar la paret contra cops i fregades de les rodes dels carruatges. Es troben a la part baixa dels portals o als cantons i per això també rep el nom de guardacantó. Actualment en queden molts pocs a Porreres. El que reproduïm es localitza al cantó dels carrers Agustí Font i Santiago Ramón y Cajal (carrer del Pont), ran de la placeta on hi ha una creu de terme.

DE CARNAVAL A PASQUA MENJAR EN EXCÉS I ABSTINÈNCIA

Antoni Pubil

Les festes de Carnaval són conegudes tradicionalment a Mallorca com a Darrers Dies, expressió que al·ludeix precisament als darrers dies que la gent podia menjar carn i fer bulla abans d'entrar dins el període d'abstinència i de privacions que imposava la Quaresma. A més també se'ls anomena **Carnestoltes**, és a dir, *carns prohibides o privades* ("carnes tollere"), supressió de la carn. Ambdues expressions fan referència al mateix fet: el final de la possibilitat de menjar carn.

Per tant una de les característiques que defineix o definia les festes de Carnaval era el fet de menjar i beure en excés, ja que el període de privacions que s'aproximava feia que per Carnaval s'hagués de consumir totes aquelles parts del porc que havien quedat de les matances i no es podien conservar fins a Pasqua. A més, pensem que qualsevol festa va lligada, quasi sempre, a l'abundància de menjar i de beure. I les begudes alcohòliques, a la vegada, provoquen la desinhibició tant en els fets com en les paraules, cosa que pot estimular els disfressats a l'hora de comparèixer amb les disfresses, amagar la pròpia identitat i rompre amb la rutina diària.

Els aliments que es consumien en aquest període solien ésser grassos, ja que el que interessava era consumir aquells productes del porc que difícilment es conservarien fins a Pasqua i, a més, fer front a les baixes temperatures

de l'època donant compta d'aquests aliments d'alt contingut energètic.

Alguns menjars típics eren, o són encara, la greixonera de brossat i la de porc (amb peus i orelles del porc), les coques amb sobrassada i les ensaïmades amb tallades, i els cuinats i bullits elaborats amb porquim.

I així, amb aquests menjars, es despedia l'abundància i la bulla carnavalesca i s'entrava en el període d'abstinència quaresmal, el qual s'inicia el dimecres de cendra i acaba el dissabte de Pasqua o de Glòria, i que vol recordar els quaranta dies de dejuni que Jesucrist patí al desert.

Com molt bé ens indica la cançó:

*Ara vénen set setmanes,
totes de menjar llegum;
a Pasco hi ha un costum:
que es qui té xot, fa panades.*

I és que passada la Quaresma, el dissabte de Pasqua, a totes les cases mallorquines es preparava la pasta per fer una bona postada de panades, que se solien dur a coure al forn, a més d'alguns robiols i crespells. La carn que s'hi posava era normalment de xot. Una vegada cuites es guardaven en el rebost i no se'n podien menjar fins el dia de Pasqua, dia que acabava el dejuni.

Les darreres panades se solien acabar a la Festa de Montisyon, que se celebra al cap d'una setmana, el diumenge següent, el qual és conegut a Mallorca com el Diumenge de l'Àngel.

També, quan finalitzava la Processó de l'Encontre del diumenge de Pasqua, era costum menjar un bon plat de "frit de Pasco", elaborat amb la freixura del xot i que totes les famílies preparaven per a l'ocasió.

En definitiva, la Quaresma era un període d'abstinència i de privacions que s'emmarcava enmig de dues celebracions, Carnaval i Pasqua, marcades per l'abundància i el bon menjar.

E N T R E

J O A N B A R C E

Regidor d'esports i joventut

Joan Barceló Barceló, fusteret, xibic i capeller. Va néixer a Porreres dia 14 d'octubre de l'any 1961. Va estudiar fins a tercer de BUP. Confessa que no va ser molt bon estudiant. Està casat amb Catalina Feliu i té dos fills, en Joan i na Catalina de 10 i 7 anys respectivament. Treballa d'Operari d'Ibèria des de fa 15 anys. Li agrada fer moltes coses en el seu temps lliure "mosso de tot i mestre de res" Li agrada la música, tocar la guitarra, cantar... Va ser president de la Coral de Porreres durant 5 anys. Va deixar la coral, només per uns anys amb la condició que hi tornarà. Des de fa tres anys és el president de l'APIMA

del CP Escola Nova, però ens diu que per poc temps, ja que les seves responsabilitats polítiques i la feina l'absorbeixen. També és el president de la Unió Esportiva Porreres, del futbol, molt accidentalment! degut a com varen trobar el club després de les eleccions: només hi havia dues alternatives: o ho havia d'ésser jo o un extern, i molt a desgana hi vaig accedir. Som del Barça.

1.- Quins varen ser el motius que et varen dur a encapçalar la llista de la candidatura del PSM?

En primer lloc, perquè m'ho varen proposar. No m'ho hagués imaginat mai! En segon lloc jo sempre he estat pròxim al PSM. A la darrera legislatura anava el número 13, de suplent. Ara he pegat un bon bot! M'ho vaig pensar bastant de temps. No milit al PSM, però vaig encapçalar la llista perquè dins la gamma de partits que es podien presentar a Porreres amb garanties més o manco d'èxit havia de ser el PSM o cap. Després de pensar-ho dos mesos i parlar amb la gent i amb els de la llista, després de les converses mantingudes amb el PSOE per anar junts a les eleccions per guanyar un regidor, (que llavors no va sortir; però el va guanyar UM, i no es va perdre tot!) em vaig decidir del tot.

2.- Com vares trobar el futbol? Com està ara?

El futbol el vàrem trobar per terra, fatal. No només de fa tres o quatre anys. La crisi del futbol a Porreres ja l'arrossegàvem des de fa quasi 10 anys, pràcticament dels temps de la legislatura d'en Jaume Martorell des Molí quan el Porreres va passar a tercera divisió que no hi va haver gent i la Junta Directiva se'n va anar de cop i no hi va haver ningú que volgués està al davant del club. El mateix que va passar quan el Porreres va passar de tercera divisió a tercera regional. Ha anat rossegant i rossegant pujant, baixant... amb molts de jugadors de fora i això fa que a la gent de Porreres no li fa gola a anar a veure un partit.

Ara hi ha dos equips de futbol 7 de veterans, Sa Roqueta i Can Palerm. Aquest darrer equip juga com UE Porreres per un problema d'inscripció. Funcionen com a independents del que és el futbol 7 base que al final ha estat el que hem aconseguit salvar i ens hem bolcat en el futbol dels petits i els ajudam amb tot el que podem.

3.- Quantes categories funcionen en aquests moments?

Hi ha 3 categories: benjamins, alevins i infantils. L'any passat van desaparèixer els cadets i els juvenils. Sabent que no hi havia directiva, els joves fitxaren amb altres clubs d'altres pobles, Montuïri, Vila-

V I S T A

L Ó B A R C E L Ó

de l' Ajuntament de Porreres.

franca... Després de les eleccions, ens posarem en marxa i a cercar gent per formar els equips, cosa que va ser impossible, ja que tots els que tenien ganes de jugar ja estaven compromesos amb altres equips.

ARA NOMÉS HI HA FUTBOL BASE BENJAMINS (8, 9 i 10 anys), ALEVINS (11 i 12) I INFANTILS (13 i 14). ENGUANY JA FEIM PASSES PER RECUPERAR LES CATEGORIES DE CADET I JUVENIL. FER UN EQUIP DE SÈNIOR ÉS MOLT DIFÍCIL, encara que hi ha gent a Porreres que hi voldria jugar, el que passa és que no hi ha gent per fer una temporada de 9 ó 10 mesos.

4.- I d'entrenadors com anam?

Hi ha gent que té carnet i n'hi ha que entrenen i no en tenen. En haver aprovat els pressuposts d'enguany hi ha unes partides destinades a la formació de monitors i subvencionarem aquells al·lots que es vulguin treure el carnet d'entrenador de futbol, voleibol, bàsquet...

NO SÉ QUE PASSA AMB EL FUTBOL, TOTHOM QUE S'HI ACOSTA EN FUIG BEN CREMAT!

5.- La gent està animada?

Funciona bastant bé. Els benjamins van tercers, els altres van per enmig de la classificació... Les famílies són el suport base del futbol. Els infants juguen però a principi de temporada varen pagar unes 15.000 pessetes

cada un i amb els doblers que posa l'Ajuntament i més o manco amb això tenim la temporada coberta. De cara a l'any vinent, si tenim més equips haurem de mirar de cercar un esponsor que ens subvencioni.

6.- Quins altres esports es poden practicar a Porreres?

El bàsquet va bé. Hi un equip de sèniors. Hi ha una escoleta de bàsquet, amb el patrocini de l'APIMA del CP Escola Nova que funciona molt bé. Hi van bastants d'al·lots. Han fet un parell d'equips. Enguany ja participen a competicions escolars. Esper que amb el pavelló cobert agafi més força. Juguen nins i nines junts.

A atletisme són poquets. No hi ha molta afició.

Des de fa un parell d'anys el que va molt bé és el voleibol del Col·legi Verge de Montis-sion.

Es preparen pel mes de maig unes competicions de diversos esports (escacs, voleibol, atletisme, bàsquet, futbol...) a nivell comarcal, amb motiu del 700 aniversari d'aquestes viles. I en el mes de juliol i d'agost n'hi haurà de natació. També es farà conjuntament una cicloturistada de tots els pobles amb concentració a Sant Joan.

7.- La piscina coberta, per quan? I pavelló cobert?

S'han començat a fer gestions amb uns arquitectes per tal de fer un projecte per cobrir la piscina que ara tenim. Fer-ne una de nova és impossible ja que encareix molt el pressu-

post. Segurament es començarà quan tinguem el pavelló fet. Primer serà el pavelló que la piscina. Del pavelló ho tenim tot fet: terrenys, projecte, que s'ha hagut de rectificar perquè no s'havia fet l'estudi geotècnic dels terrenys i això ha retardat el començament de les obres. No se pot començar cap obra pública sense haver fet aquest estudi. Els resultats han donat que aquests terrenys tenen moltes argiles, de les magres, i això fa que s'hagi hagut de fer un altre projecte de cimentació.

Està enviat a Madrid amb les corresponents modificacions per ésser supervisat pel Consell Superior d'Esport. Crec que passat l'estiu podrien començar les obres.

JOVENTUT

8.- Vos heu plantejat la creació d'un Casal de Joves ? Lloc d'assaig per a grups que comencen ?

Fa molt mal invertir. No se tracta de cercar un local i dir al joves aquí teniu les claus i ja hi podeu anar a assajar. S'ha de fer amb la supervisió d'un monitor. A Santa Maria hi ha un local que funciona així.

Un Casal de Joventut com hi havia un temps el Cau des Jovent en Es Centro és molt difícil !

Ja fa molts d'anys, en temps que en Jaume Martorell era regidor ja va convocar una reunió de joves entre 14 i 30 anys i se n'hi varen presentar 7 ó 8 d'un col·lectiu de més de 200. Ens convocaren per demanar-nos el que volíem. Es pot tornar convocar una reunió! Ja veurem quina res-

posta tendrem! La joventut és molt mala de moure !

No estaria malament promoure un debat sobre aquest tema on hi hagi participació de les famílies, joves, ajuntament...

Lloc per un local, a Porreres, en trobaríem. Ara, quina resposta tendríem, això ja no ho sé.

Aquest col·lectiu és molt més mal de contentar que la tercera edat.

En el futbol hi ha dues dependències que possiblement fossin un bon lloc per poder anar-hi a assajar sempre amb un persona encarregada de supervisar. Estam amb això.

TURISME

9.- Quin potencial turístic té el nostre poble?

Porreres té potencial turístic, així com els altres pobles de l'interior. La idea del govern del Pacte és d'allargar la temporada d'estiu i estivar més gent cap a la temporada d'hivern. Seria el tipus de turisme que interessaria captar per Porreres. El turista d'hivern té uns altres interessos: gastronomia, cultura, tranquil·litat...

Encara que de la regidoria de turisme jo en sigui el responsable, també s'hauria de fer molta feina amb la de cultura. S'ha de tenir una bona infraestructura: aparcaments, el Museu en condicions, horari de visites de l'Església...La idea és aquesta. Quant a allotjaments està cobert ja que actualment hi ha l'agroturisme de Son Mercadal i l'hotel rural Sa Bassa Rotja. Si Porreres

no pot viure del camp, ni pareix de moment possible augmentar l'activitat industrial que tenim, l'alternativa que ens queda és aprofitar-se de la milionada de turistes que visiten Mallorca.

10.- Fa uns anys es va parlar d'unes rutes cicloturístiques pel Pla amb un Punt d'Informació a Porreres, concretament a s'Escorxador. Com està aquest tema ?

El PP tenia un súper projecte de Rutes Cicloturistes, però mentre parlaven d'aquestes rutes es feien carreteres sense cap carril per bicicletes. Aquest projecte ha quedat paralitzat.

Que et suggereixen aquestes paraules?

Regidor: *servidor.*

Coral: *un dia tornaré.*

Espanya: *canya !*

Avió: *no me'n parlis !*

Pilota: *els odii, als pilotes !*

APIMA: *me'n vaig.*

Fills: *en tenc dos.*

Dibuix: *m'agrada !*

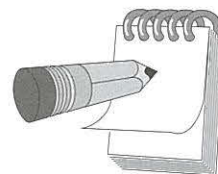
Gloses: *fa estona que no en faig cap!*

Sofà: *anit passada m'hi vaig adormir.*

Cervesa: *de cada vegada menys.*

Fil i agulla: *millor que ho demanis a ma mare.*

Tabac: *m'hauria d'aturar de fumar !*

“MONUMENTO A LOS CAÍDOS”

Bartomeu Garí

Acabada la Guerra Civil o Guerra dels Tres Anys, el nou règim franquista, pel fet de partir d'una situació d'il·legalitat, necessità d'un suport ideològic per enaltir i legitimar el nou estat. Per tant féu ús de signes i símbols que serien implantats a les ciutats i pobles arreu de l'estat espanyol. La motivació i l'esperit de la nova “forma de govern” anava encaminada a ressaltar tota la força i el control polític del nou règim.

Un exemple de la simbologia franquista a Porreres fou la construcció d'un primer monument dedicat a la memòria dels soldats porrerencs que formaven part de l'exèrcit nacional que moriren al front. L'obra estava formada per una espècie de pedestal acompanyat per una senzilla creu de fusta on es podia llegir: *Gloria a los caídos*. Estava situada als escalons d'accés al Lloc Sagrat, prop de la porta principal de l'església.

L'octubre de 1957 fou instal·lat l'actual monument, la ubicació del qual tots coneixeu. Es tracta d'un monolit de pedra, obra de l'escultor porrerenc Francesc Sitjar. Al Full Parroquial “Semilla” del 31 d'octubre de 1957 es pot llegir una crònica sobre la inauguració de l'obra: *“Un monumento serio y discreto como debía serlo...”*; *“...lleva por una de sus caras un simbólica y expresivo relieve, perfectamente logrado y por la otra una lápida con los nombres y apellidos de los paisanos que dieron la vida por Dios y por la Patria...”*; *“...Asistieron a la inauguración todas las autoridades locales, provinciales y un nombroso público”*.

Amb l'arribada de la democràcia a l'estat espanyol, la ubicació i un possible trasllat del monument ha generat polèmica i discussions. Opinions al respecte n'hi ha de tot color: “El monument està al Lloc Sagrat i per tant és competència del rector”, “el trasllat no fou oportú durant la Transició per ser una època molt recent”, “el monument simbolitza una guerra estigui on estigui”...

Jo crec que el trasllat del monument és necessari. Possiblement la seva ubicació idònia seria al cementeri de la vila. Ara bé, pel que fa a la possible modificació del monument, s'haurien de tenir en compte dues qüestions impor-

tants: la primera és que el monument forma part del patrimoni històric de la vila i la segona és que simbolitza un període de la nostra història. Ja n'hi ha prou d'atacs contra aquells monuments que ens poden donar informació històrica.

Per això crec que el monument s'ha de mantenir tal i com es va construir, sense modificacions. Ara bé, si definitivament es trasllada, s'hauria d'elaborar una làpida, que es podria situar als voltants del monument, en memòria de tots els porrerencs que patiren les conseqüències de la confrontació, tant en el camp de batalla com a la vila, i afegir-hi que entre les víctimes hi havia els membres d'un consistori porrerenc (febrer 1936 - juliol 1936) legalment constituït. Pens que després de més de vint anys de democràcia és hora de posar les coses al seu lloc.

**PUB
RESQUILLS
ES TRUI
DE PORRERES**

C/ Pou Florit, 14 - PORRERES

JORNADES D'ESTUDI SOBRE LA FE PÚBLICA NOTARIAL I LA INSTITUCIÓ REGISTRAL ALS PAÏSOS PLURILINGÜES

Joan Verger Garau

Aquest escrit que reproduïm és part d'un article que el nostre amic i primer president de l'Aggrupació Cultural, el notari Joan Verger Garau, va publicar a la revista *Àpoca*, butlletí català d'informació notarial, amb motiu de les Jornades d'estudi sobre la fe pública notarial i la institució registral als països plurilingües, i que duia per títol *Exotismes anacrònics*.

A Catalunya la nova llei de política lingüística del 7 de gener de 1998, després de sols un any i mig de vigència, ha impulsat avançaments en bastants dels camps previstos, sense perjudici de la bona cohesió i convivència cívica i social existent. Ja la llei anterior de normalització lingüística de 1983 va reconèixer expressament el dret d'atorgar documents públics en català. Va trencar la pràctica, però encara dura la inèrcia de gairebé més de dos segles, d'imposició i de domini total, exclusiu i exclouent del castellà.

Certament però, es va avançar poc. Costa molt rompre el gel. No hi ha encara estadístiques completes. Sembla que del tres o quatre per cent de documents en català, durant la vigència de la citada llei anterior, s'ha passat, segons les últimes dades, tot just publicades, a prop d'un quinze per cent i fins i tot a un vint-i-cinc per cent en algunes poblacions. I es continua en aquest augment. Sens dubte ha influït una major conscienciació social, l'impuls decisiu de l'Administració autonòmica i una millor disponibilitat i sensibilitat de bastants notaris i empleats.

La indicada llei de 1998, obre per primer cop els registres públics estatals per practicar els assentaments en català. Per primera vegada, des de la seva existència, els Registres de la propietat i els mercantils a Catalunya, han començat a fer inscripcions en català. El nivell que es va assolint és semblant lògicament al nombre de

documents públics fets en català. S'apunta sobre un dotze a un vint per cent segons els districtes. En alguns, pocs casos, s'ha arribat a uns quatre-cents assentaments en català en un mes, quan fa menys de dos anys no se'n podia fer cap. Únicament, i a tot estirar, feien algunes poques certificacions en català.

Amb tot, tant en relació als documents públics com als assentaments registrals, el camí serà llarg i no és fàcil. Estem lluny encara d'una normalització ben assolida i consolidada. És d'esperar que segueixi aquest bon ritme, sense presses però sense pausa.

A les illes Balears, l'ús del català quant als documents públics no està certament per estrenar, però malauradament quasi és així. Han passat ja tretze anys des de la llei de normalització lingüística aprovada pel Parlament balear l'any 1986 i el nivell d'utilització del català a les escriptures

Estanc Can Poo

Segells de goma. Tota casta d'impresos d'impremta. Havans gravats per a festes. Llibres de text. Revistes. Articles de papereria. Juguetes. Perfumeria. Articles de regal

Avinguda Bisbe Campins, 12. • Porreres.

Tels. 971 64 70 24 - 971 64 70 78

públiques està situat avui no massa lluny dels temps de la mateixa dictadura i de les èpoques immediatament anteriors. Sols és d'un nivell un poc més de zero. Es va saber, a les citades Jornades, que els documents públics presentats en català al registre de la propietat de Ciutadella era de l'u per mil respecte al castellà. No té res d'estrany. És una altra dada que confirma el que ja es pensava. No és una xifra contrastada, però es va considerar com a convincent. La citada llei de 1986 és un clar exponent que aquesta normativa per si sola, si no va acompanyada d'altres esforços, és incapaç de foradar el compacte mur aixecat durant gairebé uns dos segles d'autoritzar únicament les escriptures en castellà. En contrast evident amb tot això, resulta difícilment explicable, que el català a les quatre illes, amb les seves respectives modalitats de mallorquí, menorquí i eivissenc, és certament una realitat viva, tant o més que a Catalunya.

Això és palès al carrer, als actes públics, per tot arreu. La minsa situació indicada, que no correspon per tant de cap manera a l'ús social actual del català, rau en diversos factors. No existeix encara el costum d'exigir pels atorgants les escriptures en cata-

là i quan així es fa, són molt escasses les escriptures que arriben a fer-s'hi. Les administracions públiques, fins i tot les autonòmiques, són displi-cents; i els seus administrats no tenen les degudes facilitats perquè s'arribin a atorgar documents en català. Els notaris, llevat de poquíssimes, conegudes i meritòries excepcions, no han estat en general sensibles al citat dret dels atorgants. Davant l'expressada llei han adoptat normalment una actitud passiva, reticent, de nul.la o poca disponibilitat, si bé el seu Col.legi els ha advertit de la necessitat de complir la llei i ha posat a la seva disposició formularis en català. No obstant això, no ha intentat o no ha sabut sensibilitzar positivament ni els mateixos notaris que parlen català. Els registres de la propietat i mercantils, a tot fer han expedit, a petició de l'interessat, algunes poques certificacions en català. S'haurà de fer un dia una norma que obri els registres estatals, incloent-hi el civil, perquè es puguin fer assentaments en català.

Però malgrat tot, hi ha avui esperances. Molts confien ara que el nou Govern balear promogui, no sols principalment amb bones paraules, sinó amb més eficàcia la cultura i la

llengua pròpies en tots els diversos sectors, no oblidant, com fins ara, la documentació pública. Així ho han manifestat públicament els seus representants, com una de les tasques bàsiques i prioritàries. S'ha d'esperar doncs que així sigui, en compliment de drets fonamentals, constitucionals i estatutaris.

Llorenç Cerdà Mora

Carrer Major, 75 - 2.º A
Tel./ Fax 64 79 11
07260 PORRERES
MALLORCA

Venda de Bolets

CAFÈ NOU
Tapes i Berenars

C/. Pou Florit, 79 • Tel. 971 64 75 61
07260 PORRERES

Confeccions i moda en esport i ben vestir

Cas Sastre Micarillo

Carrer de l'Almoïna, 28 - Telèfon 971 64 73 09 - PORRERES

ECOLOGISME CULTURAL

Joan Cabot. ERC-Migjorn

Aquests darrers anys hem après una carretada de paraules i expressions (és a dir, de conceptes) que ens han ajudat a pensar la nostra societat d'una manera diferent, i ens han permès de copsar amb més claredat realitats que abans només intuïem -o que romanien entelades per la dificultat de trobar els mots. (Vet aquí el gran poder de les paraules, que treuen a la superfície realitats que restaven ocultes... o les camuflen dessota un tou de fullaraca lèxica).

Hem après a dir "creixement sostenible", i per tant hem assimilat que el desenvolupament econòmic ha de discórrer dins uns límits i amb unes regles que permetin de preservar els nostres recursos naturals (aigua, boscos, platges, territori...). També hem après a dir "cobesió social", amb la qual cosa entenem que la riquesa que generam s'ha de poder distribuir de manera que ningú no quedi fora del sistema (a saber, que tothom ha de tenir una feina, i una casa, i ha d'arribar a fi de mes havent dinat i sopat bé). I hem après que Europa no és *tot lo món*, sinó que només és una regió (la cueta arrugada d'Àsia) en un planeta on impera una "economia global", i que som com formiguetes d'un gran formiguer fet amb el cul, perquè les unes es foten de fam mentre les altres s'atipen de valent i la xulla els vessa pels ulls.

I moltes paraules més, hem après, en molts casos sorgides de la inquietud ecologista: *ordenació del territori, desestructuració social, impacte i gestió ambientals, participació ciutadana, estat del benestar, sostre poblacional, arrelament, capacitat de càrrega,*

democràcia electrònica, esponjament, equilibri ecològic, aculturació, compensació de les desigualtats, contaminació acústica, discriminació positiva, cultura del reciclatge, espoli fiscal, fer país, preservació de la biodiversitat, etc. Són paraules que ens parlen de necessitats velles, de realitats noves i d'urgències col·lectives, però sobretot de la voluntat real d'afrontar-les. Si hem trigat tant a aprendre aquestes paraules, deu ser perquè els anteriors governs illencs les amagaven: no volien admetre els problemes perquè no tenien intenció de solucionar-los.

Però encara hi ha unes prevencions, una mena de "murs mentals", que impedeixen a molta gent d'aplicar els nous conceptes en l'àmbit de la cultura i de la llengua. Si l'ecologisme proposa que prenguem en consideració el conjunt de relacions que s'estableixen entre les persones i el medi on viuen, cap ecologista no pot ignorar l'existència d'ecosistemes culturals. És a dir, que

si acceptam que un ecosistema natural castigat, malmès, obliga a intervenir políticament per restaurar-lo i protegir-lo, haurem d'operar talment en el cas dels ecosistemes culturals: caldrà fitar el territori que acull la cultura amenaçada, prendre mesures correctores i de discriminació positiva per restaurar-la, preservar-la d'interferències dissolvents (tal com es fa amb un parc natural, per exemple) i legislar per restaurar l'ús normal de la llengua del país (com es repara un retaule romànic, o com es rehabilita una persona que l'han atropellada). D'això se'n diu *ecologia lingüística*... però conec molts "ecologistes" que no saben (o no volen) assumir-ho.

Amb la *preservació de la biodiversitat* passa el mateix: si deim que l'extinció d'una espècie animal és una desgràcia que empobreix (i desequilibra) el nostre entorn, haurem de dir que la desaparició d'una llengua és una pèrdua irreparable per a tota la humanitat, en

la mesura que desapareix una manera única i irrepetible de veure el món. I és clar: admetre això obliga a actuar per normalitzar les llengües minoritzades i garantir-ne així la supervivència.

I si parlem de *sostenibilitat*, som allà mateix. Ja hem après que l'explotació dels aqüífers, el creixement dels nuclis urbans, la gestió dels residus o la producció d'energia elèctrica s'han de planificar perquè d'aquí a cent i dos-cents anys hi hagi pobles i ciutats on s'hi pugui viure (amb espai i aigua a bastament, i sense muntanyes de fems). Així doncs, no ha de costar gaire entendre que les cultures petites com la nostra també han de ser *sostenibles*, que per aconseguir això han de ser *sostingudes* amb molta energia, que els dos "mercats culturals" que ens engloben (l'espanyol i el francès, de fa temps, i ara el planetari, dominat per la cultura anglosaxona) ens ho posen molt difícil (per no dir impossible), i que sense un poder polític fort no podem articular un mercat cultural propi que sigui consistent -i per tant *sostenible*.

Des d'una òptica ecològica, tot això és bo d'entendre; però... sovint la manca de coratge (o la mentalitat espanyola, directament) pesen més que el pensament ecologista.

Anàlisis Clínicas

Antònia Sastre Barceló
Farmacèutica

Consulta: Dilluns, dimecres i divendres
de 8:30 a 10 hores

Carrer l'Almoina, 49
Tel. 971 64 70 84

Assegurances: Adeslas, Asisa-Muface, Agrupació Mútua,
Axa-Mare Nostrum, Imeco-Caja Salut, Groupama, L'Aliança, Novomedic...

Bar Pub
ES FAROLET

L'Almoina, 58 - PORRERES

Tres Inversions Punteres
PER PLAÇ I RENTABILITAT

Dipòsit
MARCH 30

Plaç
MARCH 30 PLUS

Plaç
BOLSA MARCH 4

 BANCA MARCH

LES MANS AL FOC (X)

LA MORT

Joan Sorell Adrover

El **Diccionari de filosofia**, de Josep Ferrater i Mora, m'ha ajudat molt en els meus pensaments sobre la mort. Segons Ferrater, Plató afirmà que la filosofia és una meditació de la mort. Tota vida filosòfica, escrigué després Ciceró, és un **comentari** mortis. Vint segles després, Santanya digué que "una bona manera de provar el gàlib d'una filosofia és demanar el que es pensa sobre la mort". Segons aquestes opinions, una història de les formes de la **meditació de la mort** podria coincidir amb una història de la filosofia. Ara bé, tals opinions poden entendre's en dos sentits. En primer lloc, en el sentit que la filosofia és, o exclusiva o primàriament una reflexió sobre la mort. En segon terme, en el sentit que la pedra de toc de nombrosos sistemes filosòfics està constituïda pel problema de la mort. Només aquest sentit pareix plausible.

Per altre costat, la mort pot ser entesa de dues maneres. Abans de tot, d'una manera ambigua; llavors d'una manera restringida. La mort és la designació de tot fenomen en el que es produeix una cessació. En sentit restringit, en canvi, la mort és considerada exclusivament com la mort humana. Allò habitual ha estat d'atenir-se a n'aquest últim significat, a vegades per una raó purament terminològica i a vegades perquè s'ha considerat que només en la mort humana adquireix plena significació el fet de morir. Això és especialment en les direccions més **existencialistes** del pensament filosòfic, no només les actuals, sinó també les passades. En certa manera, es podria dir que el significat de la

mort ha oscil·lat entre dues concepcions extremes: una que concep el fet de morir per analogia en la desintegració de l'inorgànic i aplica aquesta desintegració a la mort de l'home, i l'altra, en canvi, que concep, inclús tota cessació per analogia amb la mort humana...

No es tracta, doncs, d'adoptar una determinada idea del sentit de la cessació en una determinada esfera de la realitat i aplicar-la per extensió a totes les altres esferes - per exemple, de concebre la mort primàriament com a cessació amb la naturalesa inorgànica i després aplicar aquest concepte a la realitat humana; o a l'inrevés, de partir de la mort humana a llavors concebre totes les altres formes de cessació en espècies, per si de cas **inferiors**, de la mort humana-. Es tracta més aviat de veure de quines distintes maneres **cessen** vàries formes de realitat i d'intentar veure quins graus de **cessabilitat** hi ha en el continu de la Natura...

Ha estat comú estudiar de manera filosòfica el problema de la mort com a problema de la mort humana. En l'actualitat abunden els estudis sociològics, mèdics, legals, etc sobre la mort, amb atenció a casos concrets, a les maneres com en distintes comunitats i en diferents classes socials es fa front al fet que els éssers humans morin. Aquests estudis són importants, perquè posen de manifest que la mort humana és un fenomen social, a la vegada que un fenomen natural. Per això es tenen en compte no solament els **moribunds** i els **traspassats**, sinó també els sobrevivents...

Juntament a una investigació filosòfica de la mort, pot procedir-se a una des-

cripció i anàlisi de les diverses idees que s'han tengut sobre la mort en el decurs de la història de la filosofia. Poden llavors examinar-se la idea de la mort en el naturalisme, en l'estoïcisme, en el platonisme, en el cristianisme, etc, etc. També poden estudiar-se les diverses idees de la mort en diversos **cercles culturals** o varis períodes històrics. En la major part dels casos aquest estudi va lligat a un examen de les diverses idees sobre la supervivència i la immortalitat".

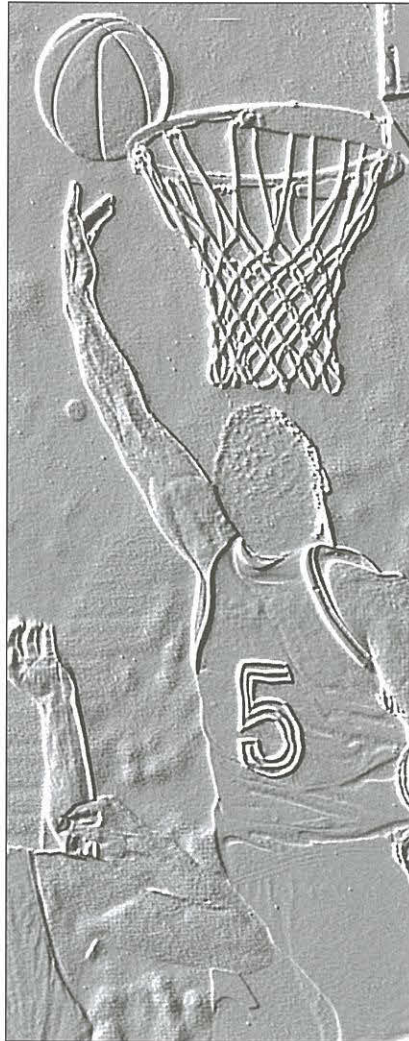
Ha estat necessari referir-me a n'aquestes consideracions alienes, abans d'explicar-vos allò que els va passar a molts d'altres porrerencs, que també moriren assassinats durant la Guerra Civil. Llavors, tot moria i renaixia al mateix temps. Els místics volien sang, i fins i tot pareixia com si la mateixa terra volgués menjar-se molta de carn tendre. Durant un temps, els que menys morien eren els vells.

En el següent capítol, vos parlaré de n'Andreu Amengual, d'en Bartomeu Barceló, de n'Andreu Blanc, d'en Miquel Coves, del Detingut, d'en Sebastià Ferrà, de n'Antoni Garau, d'en Jaume Julià, d'en Miquel Julià, d'en Gabriel Llaneres, d'en Jordi Llaneres, d'en Francesc Llaneres, d'en Mateu Moll, d'en Pere Obrador, d'en Gaspar Oliver, d'en Fèlix Parejo, d'en Joan Roca, de n'Agustí Salleres, de n'Antoni Salleres, d'en Rafel Sampol, d'en Climent Serra, de n'Antoni Cervera, d'en Josep Sitjar, d'en Pere Sorell, d'en Pau Veny, i d'en Miquel i en Sebastià Ximelis. No em sabré referir en detall a tots ells, però tractaré de rendir culte a la seva memòria de la millor manera que sàpiga.

BÀSQUET: LA DIFÍCIL TASCA DE LA PRIMERA AUTONÒMICA

Després de l'èxit de la temporada passada, on l'equip porrerenc va aconseguir guanyar el campionat de la lliga provincial i pujar a primera autonòmica, enguany la temporada ha vingut marcada per noves fites i noves il·lusions davant una categoria en què el nivell és molt superior a l'any passat.

Es va disputar la primera fase del campionat i la veritat és que si l'equip porrerenc hagués tingut un poc més d'experiència a la categoria s'hagués pogut plantejar o acostar-se a disputar la lliga d'ascens. Però les coses no foren així i l'equip va quedar classificat per no baixar de categoria. S'ha de tenir en compte que la primera fase es va disputar amb equips amb molta d'història dins el bàsquet balear i que només el nom ja imposava respecte: Gesa Alcúdia, Perles de Manacor, Hispania, Llucmajor...

En aquesta nova fase els resultats segueixen la tònica de la primera: victòries dins Porreres, però encara no s'ha aconseguit guanyar cap partit fora camp, la qual cosa provoca que l'equip de Sa Fonda Porreres no es pugui despistar el més mínim per poder-se mantenir en la categoria. Després de la primera volta del darrer Play-off, hi ha hagut 3 victòries i 4 derrotes i l'equip ocupa el quart lloc d'un total de 8.

Cal assenyalar que la afició segueix acudint cada diumenge al camp municipal de Ses Forques i animant l'equip que enguany està format pel següents jugadors: Bernat Mesquida, Pau Mora, Rafel Joan, Pere Lladonet, Josep Maria Sastre, Bartomeu Barceló, Miquel Barceló, Antoni Ramis, Bartomeu , Carles Guerrero, Antoni Barceló i Llorenç Mestre. Els entrenadors són Vicenç Joan, Mateu Servera i el preparador físic Joan Bennassar.

El que necessitis
per practicar el teu esport

ESPORT ESPLAI

Sala 7 - Porreres

Tel. 971 16 83 13

LEE. SOLIDO **DIESEL** **Levi's**
Genuinos

Champion **MANS** **SPORTS**
USA

L'Almoina, 30 Tlf. 971 16 84 56
Porreres

SKECHERS

Kappa **adidas** **AVA** **CAT**

ESCOLETA DE BÀSQUET

Bernat Bauça

Enguany hem tornat a posar en marxa l'escoleta de bàsquet que tants d'èxits i alegries ens va donar durant la temporada passada. La participació de nins i nines de la vila torna a ser molt bona, i ja es poden fer diferents equips per participar en els campionats escolars de la comarca.

La tasca d'entrenador la comparteixen una sèrie de persones que envolten el món del bàsquet; hi ha entrenadors,

exjugadors i jugadors en actiu: Llorenç Mestre, Gregori Julià, Josep Maria Sastre, Rafel Juan, Joan Miquel Melià, Serafi Expósito i Miquel Melià. Tots ells són els qui fan possible que els nins tinguin il·lusió a l'hora de practicar aquest esport, però també contribueixen a fomentar l'esport femení tant necessari en el nostre poble.

Ja s'han disputant una sèrie de jornades i el paper dels equips porrerencs ha estat molt digne, ja que cada vega-

da solen guanyar un dels dos partits que juguen. Hem de tenir en compte que això no és fàcil, ja que encara els manquen una sèrie d'anys de rodatge.

TOT PER L'ESPORT

L'Almoina, 19
PORRERES

Telèfon
971 16 82 76

Qualitat i moda en sabates

ESTANC
**CA NA
JAUME**

Tabac - articles de regal
papereria - llibres
i tota classe de revistes
i diaris

Carrer Sant Roc, núm. 2
PORRERES

GRUP FOGANYA
 PER A L'ART I LA CULTURA DE PORRERES

VOS PRESENTA
 A L'AUDITORI MUNICIPAL
 DE PORRERES

VII JORNADES TEATRALS JAUME ROSSELLÓ I VERGER

Dia 25 de març a les 21'30 h.
Grup DAIXO-DAIXO TEATRE

Obra:

**S'HERÈNCIA D'EN TONI
 ES FABIOLER**

Autor: Joan Antoni Torrandell
 Direcció: Delfina Llabres

Dia 1 d'abril a les 21'30 h.
Grup DE TEATRE DESAS3

Obra:

ENTRE AMIGUES

Autor: Miquel Mestre
 Direcció: Miquel Mestre

Dia 8 d'abril a les 21'30 h.
Grup VORAMAR TEATRE

Obra:

**NO ET VESTEIXIS
 PER SOPAR**

Autor: Marc Camoletti
 Direcció: Joan Porcel

Dies 29 i 30 d'abril a les 21'30 h.
Grup FOGANYA TEATRE

Obra:

EL GENERAL

Autor: Baltasar Porcel
 Direcció: Gaspar Barceló

ORGANITZA:

**GRUP
 FOGANYA**

PER A L'ART I LA CULTURA DE PORRERES

COL·LABOREN:

**Consell Insular
 de Mallorca**
 Cultura i Patrimoni Històric

**AJUNTAMENT
 DE PORRERES**

RUA DELS ANYS 20

Drets d'esquerra a dreta: Encarna de la Cueva *germana de la mare dels Ribas*, Antoni Sastre *Gener*,
Joan Servera *Can Mas*, Baltasar Barceló *Apotecari Gran*, Damiana Mas *Can Mas*.
Assegudes: Margalida Servera *Xibica*, Coloma Sastre *Genera*.